

EXTRA HANC CATHO-
licam Fidem nemo salvus esse
potest.

§. 13.

Hanc veram Catholicam Fidem, extra quam nemo salvus esse potest, (a) quam in presenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram & inviolatam, usq; ad extremum vite spiritum, (b) constantissimè DEO adjuvante retinere, & confiteri; atq; à meis subditis, (c) vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & predicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem NN spondeo, voveo, ac juro; (d) Sic me DEUS adjuvet, & hac sancta DEI Evangelia.

(a) Primum esse, & maximum bonum omnibus hominibus credimus, veræ & immaculatæ Christianorum fidei rectam confessionem: ut per omnia hæc roboretur, & omnis orbis terrarum sanctissimi Sacerdotes ad concordiam copulentur, & consonè immaculatam Christianorum Confessionem prædicent, & omnem occasionem quæ ab hæreticis invenitur, auferant, quod ostenditur ex diversis conscriptis à nobis libris & editis. Sed quoniam hæretici neq; DEI cogitant timorem, neq; interminatas talibus pœnas ex legum severitate considerantes, diaboli opus implent, & quosdam simplicium seducentes sanctæ DEI Catholicæ & Apostolicæ Ecclesiæ, adulteras collectas, & adultera baptismata latenter faciunt: pietatis existimavimus per præsens nostrum edictum monere eos, qui tales sunt, quatenus & ipsi recedant ab hæreticiâ vesaniâ, & nec aliorum ani-
mas

mas per simplicitatem perdant, sed magis concurrant ad sanctam
 DEI Ecclesiam: in quâ recta prædicantur dogmata, & omnes hæ-
 reses cum principibus suis anathematizantur. Novel. 132.

Absurdum enim esset cum una in omnibus Christiana fides va-
 leat, & unus sit in confessione Baptismus per quem ad Dominum de-
 ducti sumus, & eadem salus à nobis omnibus speretur (& infra)
 unus autem Dominus omnium, una fides, unum baptisma. Const.
 Imper. Alex. Comnen. cap. 9. circ. med.

Nach dem aber Uns/ als Römischen Keyser/ vnd ober-
 sten Vogt der Christenheit / auß auffgelegtem Keyserlichen
 Ambt gebührt/ wie Wir Uns auch schuldig erkennen / den H.
 Christlichen Glauben/ wie derselbig durch die H. gemein Christ-
 liche Kirch bis anher ehrlich vnd löblich gehalten vnd vollzo-
 gen/ zu handhaben/ zu schützen/ vnd zu beschirmen / auch Uns-
 ser Keyserlich Edict/ auß Unserm erstgehaltenen Reichs Tag
 zu Wormbs außgangen/ zu vollziehen. Haben Wir vns mit
 andern Unsern vnd des H. Reichs gehorsamen Churfürsten/
 Fürsten/ vnd Ständen endlich entschlossen/ auch für Uns vnd
 Unsere Vnderthanen bewilligt/ vnd einander zugesagt / vnd
 versprochen/ bey dem alten / wahren / langen hergebrachten
 Christlichen Glauben vnd Religion, auch desselben ehrlichen/
 löblichen Ceremonien vnd Gebräuchen / in gemeiner Kirchen
 bis anher geübt/ festiglich zu bleiben vnd zu halten. Reichs
 Abschied zu Augspurg 1530. S. Nach dem aber ic. Vide
 sequentia.

HÆC FIDES USQUE AD
 extremum Vitæ spiritum
 seruanda.

(b) Carolus V. Imper. &c. ad Ordin. Imperij WORMATIÆ
 congregatos. Non clam vos est me genus ducere à Christianissimis
 Impe.

Imperatoribus illustris nationis Germanicæ, à Catholicis Hispaniarum Regibus, ab Archiducibus Austriæ, Ducibusq; Burgundiæ, qui omnes ad supremum usque vitæ diem se fideles Rom. Ecclesiæ declararunt, semperq; Catholicæ fidei, sacrarum Ceremoniarum, decretorum, constitutionum, sanctorum morum pro DEI honore, pro fidei incremento, pro animarum salute propugnatores fuerunt. Qui vitâ functi nobis ex naturæ instinctu & jure quodam hæreditario sacra, quæ diximus Catholica instituta quasi per manus tradita reliquere, ut eorum vestigijs insistamus, & in ijs etiam mortem optetamus. Et nos quidem utpote majorum nostrorum non fallaces imitatores, DEO nos bene juvante, in hunc usque diem eo pacto vivimus. Itaque stat sententia tueri & propugnare quæcunque tum antecessores mei, tum ego ipse huc usque observavi, id autem vel maximè, quod per antecessores meos tam in Constantiensi, quam alijs Synodis sancitum est. Cùm verò in aperto sit unum solum Fratrem hallucinari privata opinione deceptum, quæ quidem cum totius Christianitatis sententiâ pugnet, tam eorum, qui ante mille annos nos præcesserunt, quam qui in præsens vivunt, eaq; præ se fert Christianos omnes hæcenus semper in errore fuisse. Eam ob rem planè deliberatum est mihi regna mea omnia, Imperium, ditiones, amicos, corpus, sanguinem, Vitam denique ipsam & animam impendere, ne improbus hic conatus longius progrediatur. Scriptum manu propria 19. April. Anno 1521. Vid. Carol. V. Rescript. ad Protestant. 1530. 8. Septemb. Goldast. tom. 2. Const. Imper.

HÆC FIDES A SUBDITIS renenda.

(c) Cunctos populos, quos Clementiæ nostræ regit Imperium, in tali volumus Religione versari, quam Divum Petrum Apostolum tradidisse Romanis, Religio usque adhuc ab ipso, insinuata declarat, quamque Pontificem Damasum, sequi claret, & Petrum Alexandria Episcopum Virum Apostolicæ Sanctitatis: hoc est, ut
I
secun-

secundum Apostolicam disciplinam, Evangelicamque doctrinam, Patris & Filij & Spiritus Sancti unam Deitatem sub pari Majestate, & sub piâ Trinitate credamus. Hanc legem sequentes, Christianorum Catholicorum nomen jubemus amplecti: reliquos verò demones, vesanosque judicantes, hæretici dogmatis infamiam sustinere; divina primum vindicta, post etiam motus animi nostri, quem ex cœlesti arbitrio sumpserimus ultione plectendos. L. cunctos. i. de sum. Trin. & Fid. Cath.

Decere arbitramur nostrum Imperium subditos nostros de religione commonefacere. ita enim & pleniora acquiri DEI ac Salvatoris nostri JESU Christi benignitatem possibile esse existimavimus, si quando & nos pro viribus ipsi placere studuerimus, & nostros subditos ad eam rem instituerimus.

Sancimus igitur, ut omnia quæcunq; Porphyrius suâ pulsus infaniâ, aut quivis alius contra religiosum Christianorum cultum, conscripsit, apud quemcunq; inventa fuerint, igni mancipentur, &c. post pauca. His qui talia scripta aut tales libros habere aut legere sustinuerint, ultimum supplicium experturos. L. Decore. 3. i. S. sancimus I. C. de Sum. Trin. & Fid. Cath.

Dergleichen soll sich männiglich/ was Stands der sey/ diser Vnser Ordnung/ Sakung vnd wolhergebrachten Christlichen Gebräuchen/ Ceremonien/ vnd allem andern/ was in der Christlichen Kirchen bis anher löblich geordnet/ gesetzt/ vnd gebraucht/ so vil vnsern H. Christlichen Glauben vnd Gottesdienst berührt/ gemäß vnd gehorsamb halten/ vnd wider das alles kein Newerung fürnehmen/ alles bey Straff Leibs/ Lebens oder Guts. Reichs Abschied zu Augspurg 1530. S. Dergleichen soll sich w.

EGO IDEM SPONDEO AC
Juro.

(d) Juro ego per DEUM omnipotentem &c. post pauca. & communicator sum sanctissimæ DEI Catholicæ & Apostolicæ Ecclesiæ:

clesiæ: & nullo modo vel tempore adversabor ei: nec alium quem-
cunque permitto. Novell. 8. Tit. 3. Jusjur. quod præst. ab his qui
admin. accip. Vid. L. Nemo vel, 15. Nemo militet. 20. C. de
Episcop. audient. L. nemo. C. de postul. L. probatorias. 9. C. de di-
vers. offic. & apparit. judic. & prob. cor. L. Defensores. ita 8. C. de
defensor. civit.

S. Augustinus. Epist. 118. cap. 5.

Quod totum per Orbem frequentat Eccle-
sia, disputare num ita faciendum sit, insolentis-
simæ insanix est.

MARTIANUS IMPERATOR
A. PALLADIO PRÆFECTO PRÆTORII:

Injuriam facit iudicio Reverendissimæ Sy-
nodi, si quis, semel iudicata ac rectè disposita,
revolvere & publicè disputare contenderit.

Habes hic, Academicæ Lector, status Civilis cum Ecclesiastico
inconcussam, DEI beneficio, plurium seculorum, & nunquam inter-
ruptam concordiam, ex qua facile intelliges quid de Lutheranorum
dogmatum Novitate iudicatum & legibus Civilibus dispositum sit,
& non ijs tantum, sed eorum quoque sententia, ad quorum Tribunalia
Lutherus cum submissione provocavit: Comitiam scilicet Wormatien-
sia, Augustana Anno 1630. &c. Pontifices Adrianum Sextum. tom.
2. Jenens. fol. 162. Leonem X. tom. 1. Ien. fol. 113. & 114. Theo-
logos Parisienses tom. 1. Ien. fol. 139. Lovanienses, Viennenses, Con-
cilium Tridentinum, Ieremiam Patriarcham Constantinopolitanum
&c. quorum omnium condemnatoriam sententiam, velut mortife-
rum aculeum ita Lutherus sensit, ut tom. 8. Ienen. fol. 250. uno sci-
licet ante mortem Anno, in brevi confessione exclamavit: *Wir seyn
durch Päbstliche und Kayserliche des Reichs Edicten bis daher ver-
dammet gewest / ic.* quod sensu doloris non minore Melanchton.
I 2 que-

queritur, qui ipsis Comitibus Augustanis Anno 1530. interfuit, dum
lib. i. Epist. ad Joan. Oberburg / Secretarium Caroli V. sic scribitur:
Tristi & atroci sententia damnati sumus.

Imò solidè ex DEI Verbo Augustanâ Lutheranorum Confessionem,
& Calvinistarum dogmata ab eruditissimis Theologis refutata esse Ca-
rolus V. cum omnibus fere Statibus Imperij, pauculis exceptis, An-
1530. Augustæ declaravit, quorum scriptis nec Lutherus, nec Cal-
vinus, nec Prædicantium ullus, uti nec ad meas duodecim propo-
sitiones quidquam solidè unquam opposuit. ad memoratorum igitur
Judicum sententias aberrantes Academicos remitto, & his simul
annecto Reformatæ Religionis examen, cum duplici Syllogismo Apo-
dixico, quo rationes adfero, quare Lutheranismò deserto, Romana
Catholica Religio sit amplectenda. quæ omnia ubi legeris, Lector.
Academicæ, videbis facillè quæ tibi futura sit securior ad cælum
via, ad quam DEI gratiam tibi ex animo precor.

Vale.

F I N I S.

